

Aula
Research

Digitalisaation johtaminen Euroopassa – Tulosesitys Teknologiateollisuus ry 6.9.2018

Taustaa selvitykselle

- Aula Research toteutti Teknologiateollisuus ry:n toimeksiannosta selvityksen digitalisaatiokehityksen ohjauksesta julkisessa hallinnossa Suomen verrokkimaissa touko-heinäkuussa 2018
- Projekti toteutettiin haastattelemalla keskeisiä viranomaisia Suomen kilpailijamaissa ja keräämällä aineistoa kirjallisista tietolähteistä
 - Projektin kirjallisina tietolähteinä on käytetty erilaisia selvityksiä sekä aiheesta tehtyjä taustapapereita (esim. Euroopan Komissio, OECD jne.)
- Projektin tavoitteena oli kartoittaa Suomen kilpailijamaiden käytänteitä ja työkaluja digitalisaation edistämiseksi
 - Lisäksi haastatteluilla oli tarkoitus luoda kuva siitä, miten digitalisaation edistäminen on vastuutettu kilpailijamaidemme valtionhallinnossa ja mitä kokonaisuuksia koordinoidaan keskitetysti
- Haastattelut toteutettiin aikavälillä 11.6. – 17.7.18 ja ne kohdistettiin Suomen keskeisiin verrokkimaihin, joita olivat:
 - Alankomaat
 - Belgia
 - Iso-Britannia
 - Norja
 - Ranska (yrityksistä huolimatta Ranskasta ei ole saatu haastattelua / tietoa)
 - Ruotsi
 - Saksa
 - Tanska
 - Viro

Taustaa selvitykselle

Haastattelukysymykset:

1. Taustakysymykset

- Onko maassanne Digitalisaatioministeri? Onko digitalisaation edistäminen kokonaisuudessaan jonkun ministerin vastuulla?
 - Jos ei ole, kuka on korkein päätöksentekijä tai virkamies (kansliapäällikkö, lähettiläs jne.) digitalisaatioon liittyen?
- Onko maassa digitalisaatioon liittyvät kokonaisuudet vastuutettu tietyn ministeriön/viraston alle? Onko digitalisaation edistäminen ja koordinaatio kokonaisuudessaan tämän ministeriön/viraston vastuulla?
- Onko maassanne käynnistetty digitalisaatiota kiihdyttäviä yksiköitä / julkisia operatiivisia toimijoita?
- Onko maassanne digistrategia?
 - Jos on, ylettyykö se hallituskausien yli?
- Ohjaako ministeri keskitetysti maan digistrategiaa?

Taustaa selvitykselle

Haastattelukysymykset:

2. Digitalisaatioministeri

- Voiko Digitalisaatioministeri vaikuttaa tai puuttua toisten ministerien / ministeriöiden toimintaan?
- Onko Digitalisaatioministerillä oma budjetti?
- Voiko Digitalisaatioministeri esittää muutoksia lakeihin?
- Millaisia haasteita Digitalisaatioministeri on kohdannut työssään?
- Onko ministerin/ministeriön vastuulla jotain seuraavista asiakokonaisuuksista?
 - julkisten palvelujen digitalisointi / julkisten palvelujen keskittäminen
 - asiointiprosessien uudistaminen / korvaaminen digitaalisilla malleilla
 - koulutuksen digitalisointi ja digitaalinen osaaminen
 - sähköinen prosessi ja päätösten tiedoksiänto sähköisesti
 - digitalisaation edistäminen julkisissa hankinnoissa
- Onko Digitalisaatioministeri ottanut askeleita julkisen datan jakamisen avaamiselle?
- Onko uusia palveluita / rajapintoja julkisen datan jakamiselle otettu käyttöön?

Taustaa selvitykselle

Haastattelukysymykset:

3. Digitalisaation historia

- Miten maassanne pantiin alulle nykyinen digitalisaation vastuutusjärjestely?
- Kuka / ketkä olivat järjestelyn alullepanijoita?

4. Digitalisaatio toimintojen tulokset

- Nimeä tuloksia digitalisaatiotoimistanne
- Ovatko julkisen sektorin päätökset digitaalisessa muodossa?
- Onko maassanne käytössä yhden ikkunan periaate?
- Jos ei, onko sen käyttöönotolle aikataulua?

Digitalisaatioministeri - Tulokset

DIGITALISAATIO EU:SSA

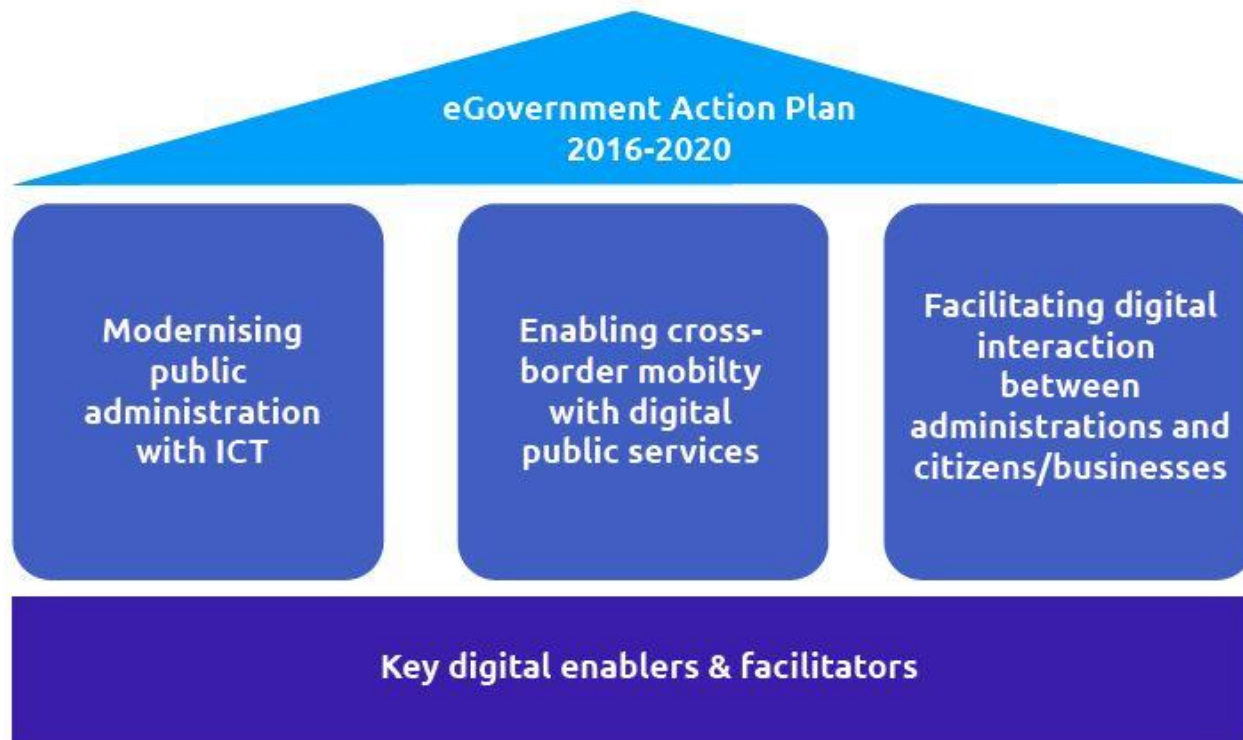

Euroopan komission eGovernment Benchmark 2017 raportti

- Vuoden 2017 raportti on Euroopan Komission neljästoista eGovernment Benchmark raportti
 - Vertailussa mukana ovat Euroopan unionin jäsenvaltioiden (EU28 maat) lisäksi Islanti, Norja, Montenegro, Serbia, Sveitsi ja Turkki
- Raportti kuvaa maiden digitaalista transformaatiota vuoden 2016 aikana neljässä osa-alueessa, joita ovat:
 1. Käyttäjakeskeisyys (kuinka nopeaa ja helppokäyttöistä on julkisen informaation ja palvelujen käyttö sähköisesti)
 2. Läpinäkyvyys (hallinnon toimintojen ja palvelujen läpinäkyvyys sekä käyttäjien vallan määrä henkilökohtaisiin tietoihinsa)
 3. Liikkuvuus rajojen yli (missä määrin ihmiset voivat käyttää julkisia palveluita maansa ulkopuolella)
 4. Avainmahdollistajat (esim. sähköinen henkilöllisyystodistus ja muut sähköiset dokumentit)
- Euroopan Komissio pyrkii luomaan yhtenäisen digitaalisen markkinan vuoteen 2020 mennessä, jossa ihmisillä ja yrityksillä olisi saumaton pääsy sähköisiin palveluihin (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/policies/shaping-digital-single-market>)
 - Sähköisten hallintojen toteutuminen on kulmakivi yhtenäisen digitaalisen markkinan luomiselle
 - eGovernment Action Plan- suunnitelma kuvaa sähköisten hallintojen toteutumiseen otettavia askeleita (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/european-egovernment-action-plan-2016-2020>)

Euroopan komission eGovernment Action Plan

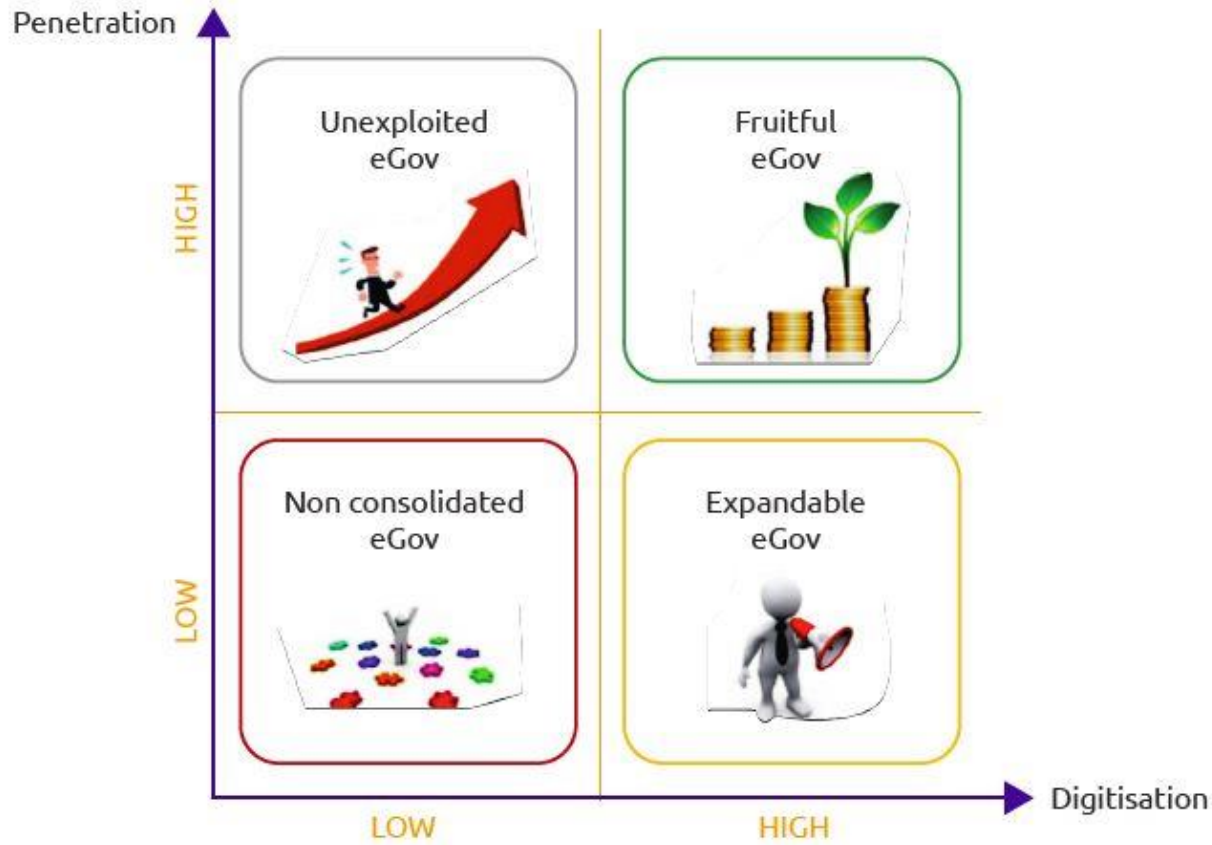

eGovernment skenaariot

- Raportissa käytettyjä, skenaarioille keskeisiä termejä:
 - Penetraatio: kansalaisten digitaalisten palveluiden käyttö ja sen yleisyys
 - Digitalisaatio: julkisen hallinnon digitalisaatio
- Non-consolidated eGov
 - Skenaario kuvaa sekä matalamman tason digitalisaatiota että penetraatiota
 - Tähän skenaarioon kuuluva hallinto ei vielä käytä IT mahdollisuuksia hyödykseen
 - Lähes kolmasosa vertailussa mukana olleista maista on osa tätä skenaariota: Luxemburg, Unkari, Kreikka, Bulgaria, Puola, Tšekki, Kypros, Slovenia ja Italia
- Unexploited eGov
 - Skenaario kuvaa matalamman tason digitalisaatiota ja korkeamman tason penetraatiota
 - Tähän skenaarioon kuuluvan hallinnon digitalisaatioprosessi on vielä kesken mutta suuri osa kansalaisista käyttää jo sähköisiä eGov palveluja
 - Tähän skenaarioon kuuluvat kuusi maata, joita ovat Iso-Britannia, Ranska, Irlanti, Slovakia, Romania ja Kroatia
- Expandable eGov
 - Skenaario kuvaa korkeamman tason digitalisaatiota ja matalamman tason penetraatiota
 - Tähän skenaarioon kuuluva hallinto innovoi tehokkaasti mutta sähköisten palvelujen käyttäjien määrän tulee kasvaa, jotta palvelujen edut käytetään täysin hyväkseen
 - Viisi maata ovat osa tätä skenaariota: Malta, Saksa, Portugali, Belgia ja Itävalta
- Fruitful eGov
 - Skenaario kuvaa sekä korkeamman tason digitalisaatiota että penetraatiota
 - Tähän skenaarioon kuuluvat maat ovat saavuttaneet tehokkaan ja tuloksia tuottavan tavan toimia sekä innovoivat onnistuneesti
 - Suurin osa skenaarioon kuuluvista maista on pohjoiseurooppalaisia: Tanska, Norja, Ruotsi, Suomi, Viro, Latvia ja Liettua. Lisäksi skenaarioon kuuluu yksi eteläisen Euroopan maa, Espanja.

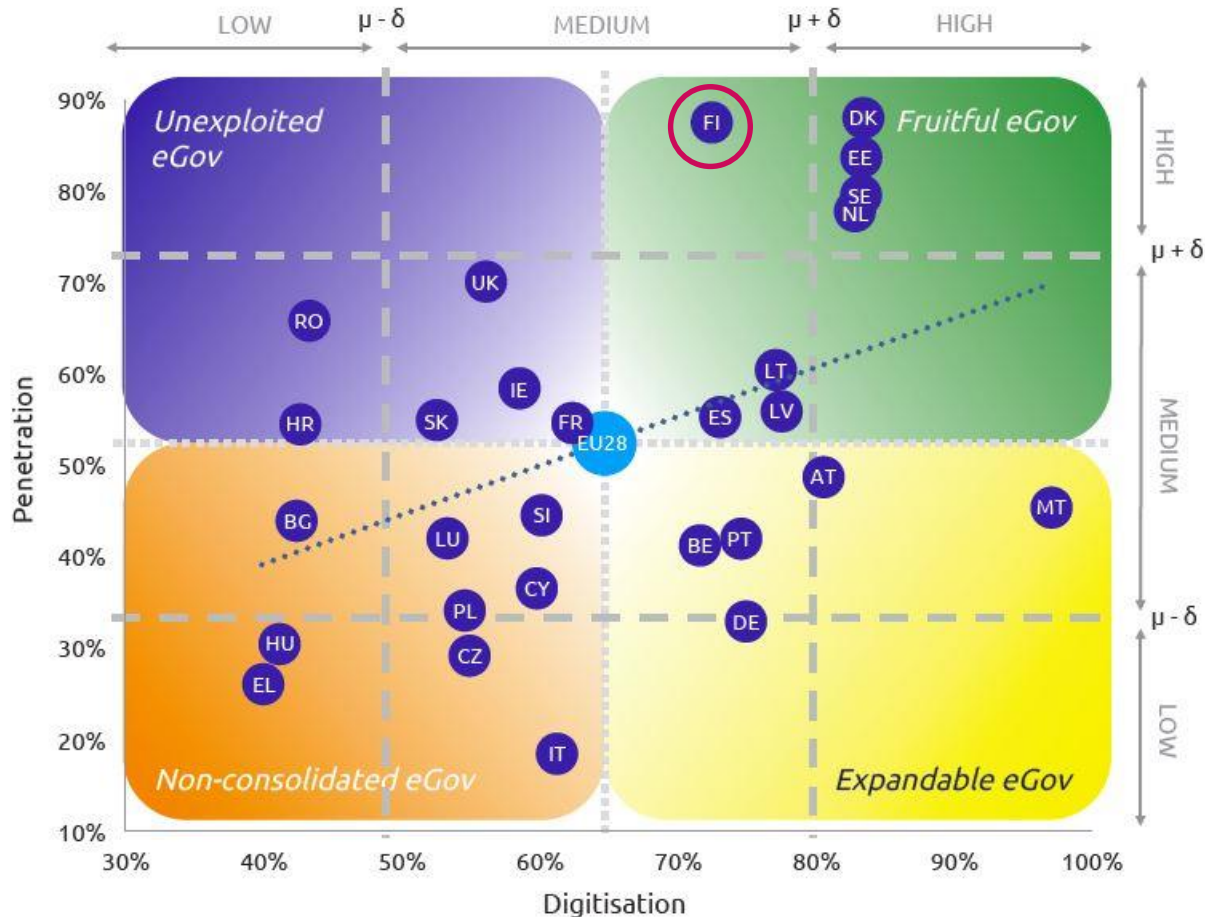

Euroopan Komission eGovernment skenaariot

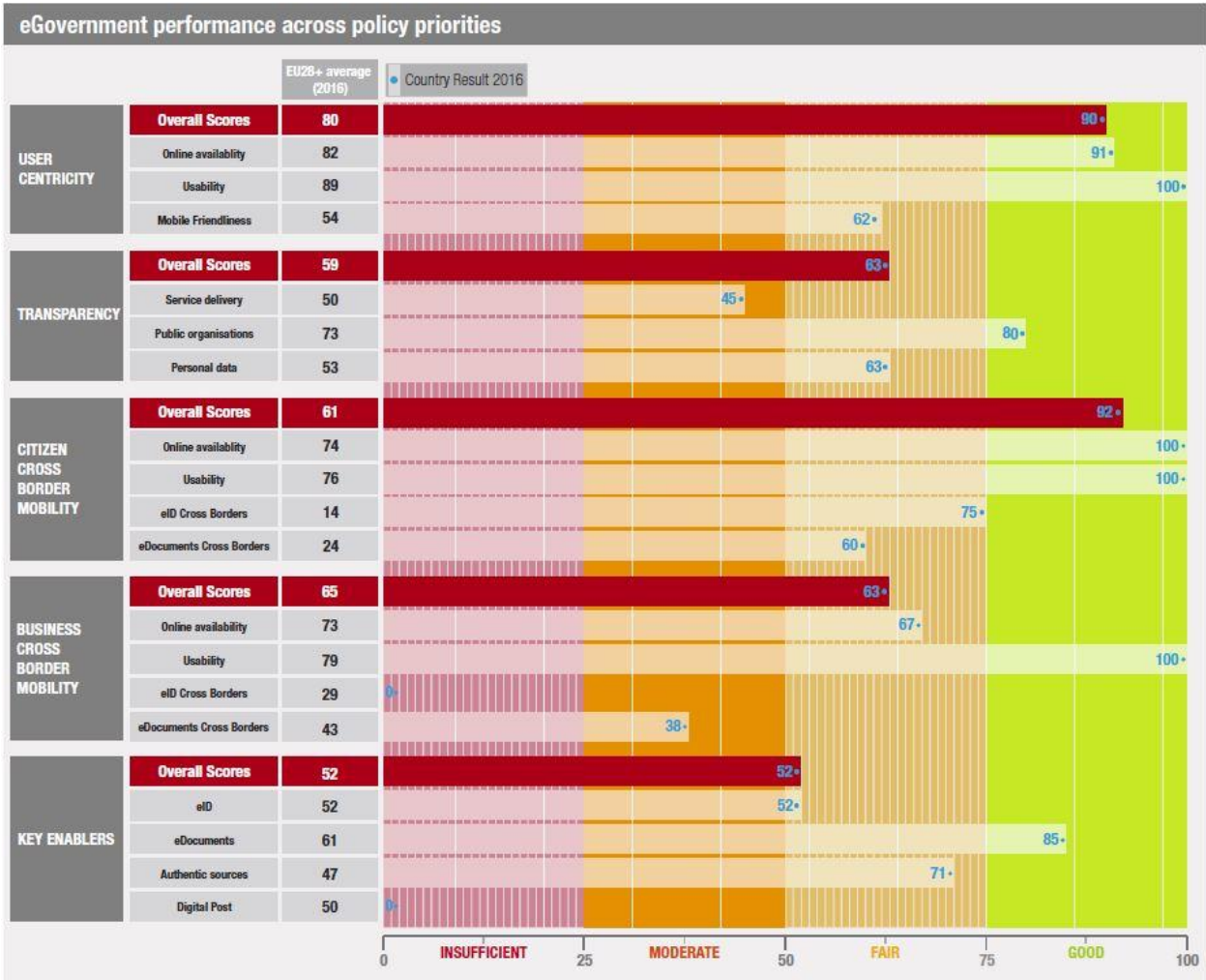

Euroopan Komission eGovernment skenaarit

Maakohtainen tilanne

Suomi ja eGovernment

How are services delivered?

The top-level benchmark **User centricity** indicates to what extent (information about) a service is provided online, how the online journey is supported and if public websites are mobile friendly.

Online availability: indicates if a service is online. Ranging from offline (0%), only information online (50%), fully online (100%).

Usability: indicates if support, help and (interactive) feedback functionalities are online.

Mobile friendliness: indicates if the website provides a service through a mobile-friendly interface; an interface that is 'adopted' to the mobile device

The top-level benchmark **Transparency** indicates to what extent governments are transparent regarding:

Transparency of Public Organisations: indicates to what extent governments are transparent as regards their own responsibilities and performance.

Transparency of Service Delivery: indicates to what extent governments are transparent as regards the process of service delivery.

Transparency of Personal data: indicates to what extent governments are transparent as regards personal data involved.

The top-level benchmarks for **Citizen and Business Cross border mobility** indicates to what extent EU citizens can use online services in another country.

Online availability: indicates if a service is online. Ranging from offline (0%), only information online (50%), fully online (100%).

Online usability: indicates if support, help and (interactive) feedback functionalities are online.

eID Cross Borders: indicates if a national eID from country A can be used in country B

eDocuments Cross Borders: indicates if eDocuments can be transmitted from country A to country B

The top-level benchmark **Key enablers** indicates the extent to which 4 technical pre-conditions are available online.

These are: Electronic Identification (eID), Electronic documents (eDocuments), Authentic Sources, and Digital Post. Digital Post refers to the possibility that governments communicate electronically-only with citizens or entrepreneurs through eg personal mailboxes or other digital mail solutions.

NOTE: the method for the eGovernment Benchmark has been updated in 2016 and hence comparisons with previous years are excluded to avoid misunderstandings. Not every indicator can be compared 1 on 1. Please see the insight and background report for deeper insights and historical trends.

Euroopan komission DESI vertailu

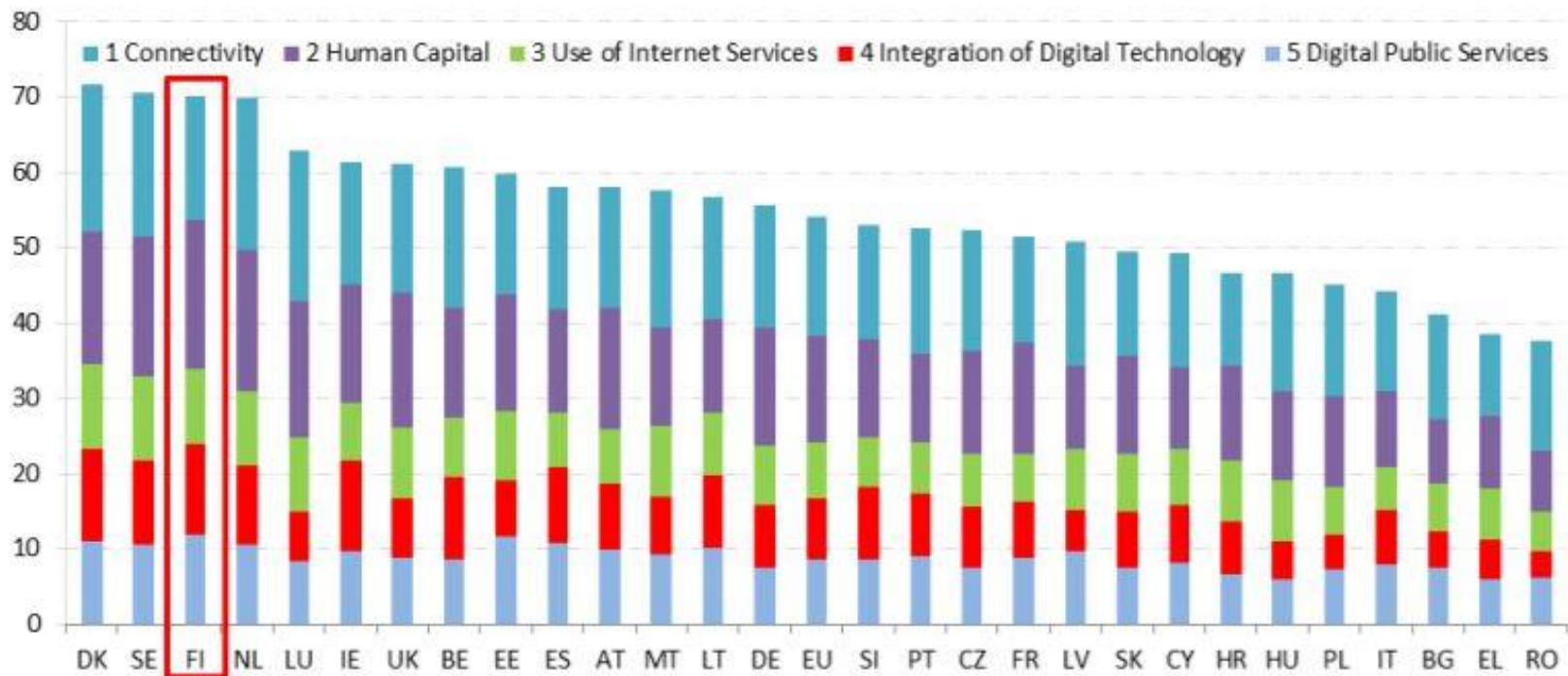
- Digitaalitalouden ja -yhteiskunnan indeksi julkaistaan vuosittain ja siinä tarkastellaan Euroopan unionin jäsenvaltioiden edistymistä digitalisaatiossa viiden eri kategorian kautta:
 1. Siirtoyhteydet (kiinteä laajakaista, mobiililaajakaista ja hinnat)
 2. Inhimillinen pääoma (internetin käyttö, digitaaliset perustaidot ja pitkälle viety digitaalinen osaaminen)
 3. Internetpalvelujen käyttö (sisällön, viestinnän ja verkkotoimintojen käyttö kansalaisten keskuudessa)
 4. Digitaaliteknologian integraatio (yritysten digitalisointi ja sähköinen kaupankäynti)
 5. Julkishallinnon digitaaliset palvelut (sähköinen hallinto ja sähköinen terveydenhuolto)
- Suomi on tuoreimmassa vertailussa kolmannella sijalla Tanskan ja Ruotsin jälkeen

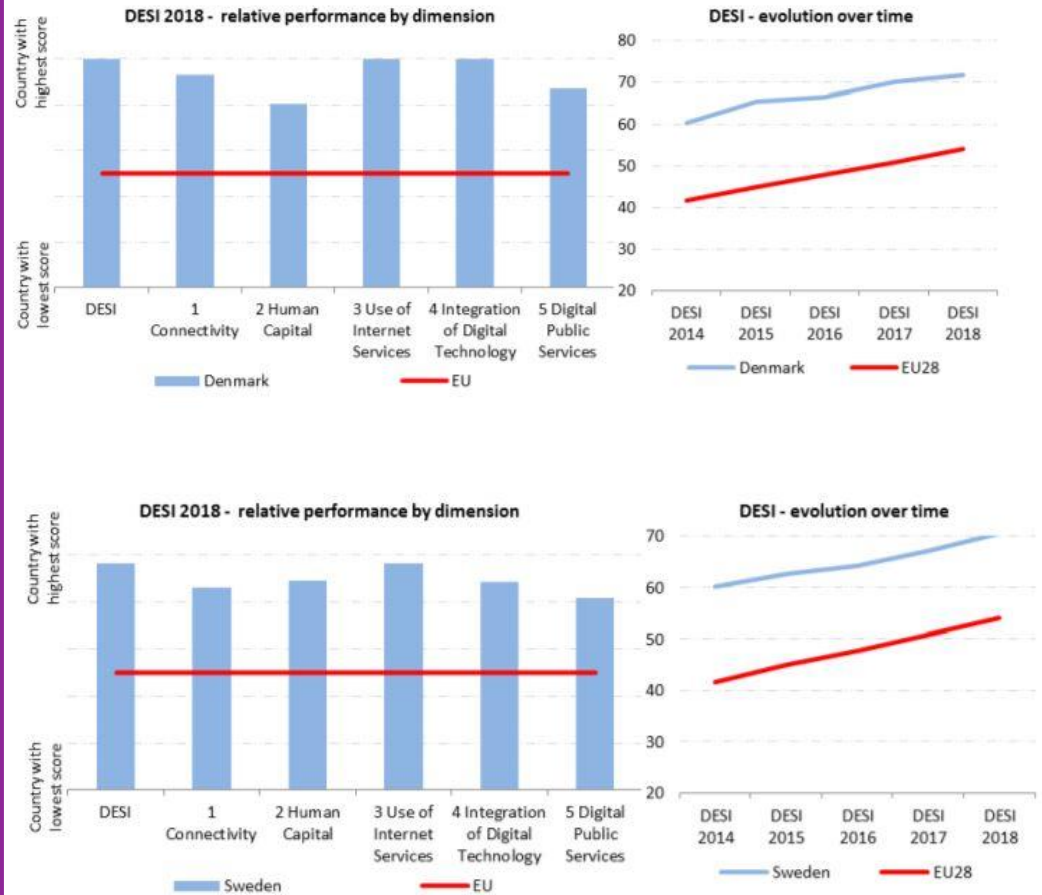
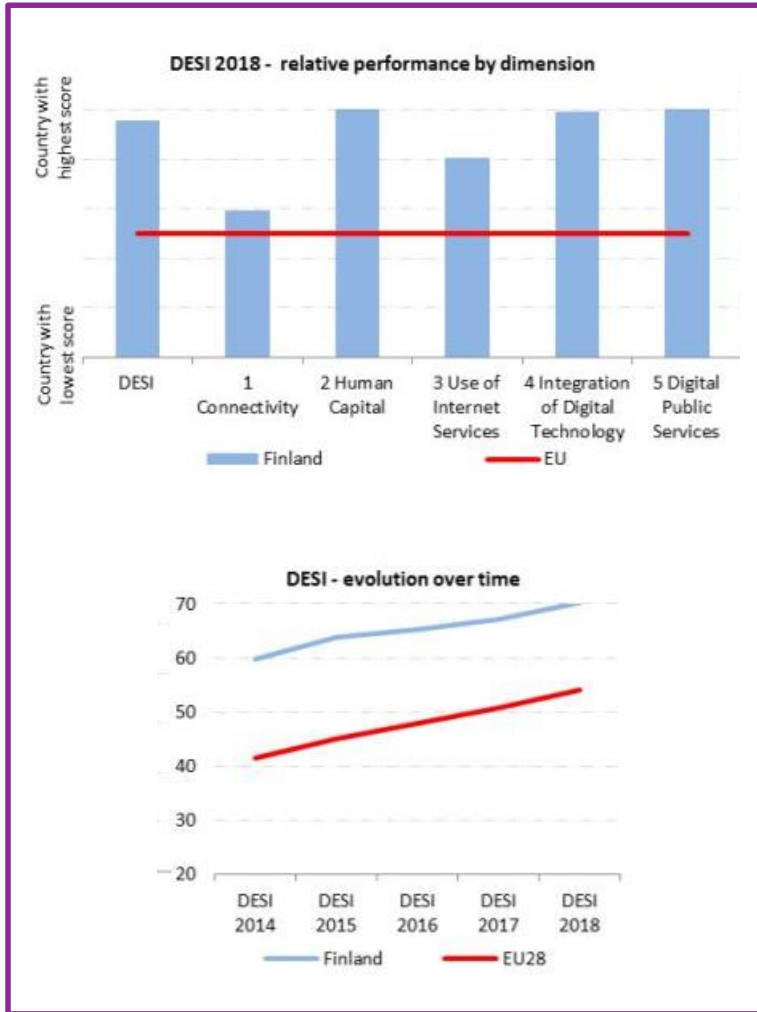
DESI vertailu 2018

Digitaalitalouden ja –yhteiskunnan indeksi

Digital Economy and Society Index (DESI) 2018 ranking

DESI vertailun TOP 3 maat

Digitalisaatioministeri - Tulokset

ALANKOMAAT

Alankomaat

4. sija DESI 2018
indeksissä

Osa Fruitful eGov
skenaariota *

- Alankomaissa vastuu digitalisaatiosta on jaettu kolmen ministeriön välille; Talous-, Sisä- sekä Oikeus- ja puolustusministeriöt ovat vastuussa digitalisaation koordinaatiosta
 - Talousministeriön poliittinen valtiosihteeri (Mona Keijzer) on vastuussa digistrategian koordinoimisesta ja eteenpäin viemisestä
 - Jokainen ministeriö on vastuussa oman sektorinsa digitalisoimisesta
- Uusi digistrategia on juuri otettu käyttöön ja sitä ohjaa Talousministeriön poliittinen valtiosihteeri
- Kun vertaillaan Alankomaiden suoriutumista suhteessa maihin, jotka suoriutuvat digitalisaation hyödyntämisessä samansuuntaisesti, suoriutuu se paremmin digitaalisten palveluiden penetraation osalta, mutta vain keskiverroksi hallinnon digitalisaatiossa Euroopan Komission eGovernment Benchmark 2017 raportin mukaan
 - Viime vuosina Alankomaissa on otettu käyttöön uusia käytäntöjä, jotta digitaalisten palveluiden käyttö hallinnossa kasvaisi
- Haastattelu toteutettiin Alankomaiden Talousministeriön valtiosihteeri Mona Keijzerin poliittisen neuvonantajan kanssa

**Skenaarioiden määritelmät löytyvät Euroopan Komission eGovernment Benchmark 2017 raportista*

Alankomaat

Aihealue	Vastaus
Digitalisaatioministeri ja digitalisaatioiden koordinoiminen hallituksen sisällä	Alankomaissa ei ole yhtä Digitalisaatioministeriä. Vastuu digitalisatiosta on jaettu kolmen ministeriön välille: Talousministeriölle (poliittinen valtiosihteeri Mona Keijzer), Sisäministeriölle (poliittinen valtiosihteeri Raymond Knops) ja Oikeus- ja puolustusministeriölle (puolustusministeri Ferdinand Grapperhaus). Talousministeriön poliittinen valtiosihteeri on vastuussa digistrategian koordinoimisesta ja kommunikoinnista parlamentille. Hän konsultoi kahta muuta vastuussa olevaa valtiosihteeriä ennen informaation jakamista. Vastuu digiasioista on jakautunut ministeriöiden välillä seuraavasti: Sisäministeriö on vastuussa hallituksen digitalisoimisesta, Talousministeriö talouden ja yritysten digitalisoimisesta ja Oikeus- ja puolustusministeriö virtuaaliturvallisuudesta.
Digistrategia	Alankomaissa on käytössä uunituore digistrategia, joka julkaistiin kesäkuussa 2018 ja jota vetää Talousministeriön poliittinen valtiosihteeri. Sitä aikaisemmin oli käytössä edellinen strategia nimeltään "Dutch Digital Agenda". Uudelle strategialle ei ole määritelty aikaikkunaa. Alankomaissa pidetään vuosittain digikonferenssi, jossa arvioidaan strategian edistyminen ja tulokset sekä tehdään tarvittavat muokkaukset strategiaan.
Vaikutusvalta, lakien muuttaminen ja budjetti	Kaksi digitalisaatiosta vastuussa olevaa valtiosihteeriä ja puolustusministeri eivät voi vaikuttaa toistensa tekemisiin eikä heillä ole valtaa toistensa yli. Jokainen ministeriö käyttää omaa budjettiaan oman sektorinsa digitalisoimiseen. Talousministeriössä valtiosihteeri on vastuussa Talousministeriön digistrategian budjetista. Talousministeriön valtiosihteeri myös valvoo mihin muut ministeriöt käyttävät rahaansa digiasioissa ja ohjaa heidän toimintaansa näin oikeaan suuntaan. Jokainen valtiosihteeri voi esittää muutoksia lakeihin oman sektorinsa sisällä.
Digitalisaatiota kiihdyttävät yksiköt/toimijat	Esimerkki kiihdyttävästä yksiköstä on Talousministeriön Dutch Digital Delta (https://www.dutchdigitaldelta.nl/en/about-us), joka stimuloi julkista ja yksityistä yhteistyötä yhdistämällä tutkijat, yritykset ja hallitukset.
Haasteet	Yksi esimerkki Talousministeriön haasteista on ollut pienten ja keskikokoisten yritysten digitalisaation vauhdittaminen. Alankomaat ovat tässä kansainvälisissä vertailuissa jäljessä.
Julkisen datan jakaminen	Alankomaissa aloitetaan uutta ohjelmaa julkisen datan jakamiseen liittyen. Ohjelma on Sisäministeriön vastuualueella.
Digitalisaation historia	Alankomaissa moni eri taho toivoi Digitalisaatioministeriä viimeisten vaalien aikaan. Uusi hallitus sitä lupailikin, mutta ei koskaan saanut asiaa läpi. Vaalien jälkeen aloite tuli kuitenkin digistrategian luomiselle, josta kaksi valtiosihteeriä ja puolustusministeri ottivat kopin (Mona Keijzer, Raymond Knops ja Ferdinand Grapperhaus). Työ strategian luomiseksi aloitettiin marraskuussa 2017 ja se otettiin käyttöön kesäkuussa 2018.

Alankomaat

Aihealue	Vastaus
Vastuunjako asiakokonaisuuksista	
a) julkisten palvelujen digitalisointi	Vastuu julkisten palvelujen digitalisoinnista kuuluu Sisäministeriölle.
b) asiointiprosessien digitalisointi	Vastuu asiointiprosessien digitalisoinnista kuuluu Sisäministeriölle.
c) koulutuksen digitalisointi ja digitaalinen osaaminen	Vastuu koulutuksen digitalisoinnista on jaettu Koulutus-, kulttuuri- ja tiedeministeriön sekä Sosiaali- ja työllisyysministeriön välille. Osa vastuusta on myös Talousministeriöllä, sillä he ovat vastuussa työvoiman IT-taidoista.
d) päätösten tiedoksianto sähköisesti	Vastuu päätösten tiedoksiantojen digitalisoinnista kuuluu Sisäministeriölle.
e) digitalisaation edistäminen julkisissa hankinnoissa	Vastuu digitalisaation edistämisestä julkisissa hankinnoissa kuuluu Sisäministeriölle.
Tuloksia digitalisaatiotoimista	Alankomaissa muodostettiin "Dutch Blockchain Coalition" niminen liike viimeisen digistrategian aikana (https://www.dutchdigitaldelta.nl/en/blockchain). Toinen esimerkki digitalisaatiotoimien tuloksista on "Techniekpact" niminen aloite (https://www.techniekpact.nl/), jonka teki Koulutus-, Kulttuuri- ja Tiedeministeriö yhdessä Talousministeriön kanssa työvoiman IT taitojen stimuloimiseksi.
Julkisen sektorin päätösten digitaalisuus	Päätökset ovat ensin paperimuodossa, josta ne myöhemmin julkaistaan sähköisessä muodossa.
Yhden ikkunan periaate	Periaate ei ole käytössä hallitustasolla mutta sitä pyritään noudattamaan kokonaisuudessaan ensi vuoden aikana.

Digitalisaatioministeri - Tulokset

BELGIA

Belgia

9. sija DESI 2018
indeksissä

Osa Expandable eGov
skenaariota *

- Belgiassa vastuu digitilisaatiosta on Yhteistyö-, digistrategia-, tietoliikenne ja postipalveluiden ministerillä
 - Ministeri on vastuussa hallinnon digitalisoimisesta
 - Hän tuottaa geneerisiä "rakennuspalikoita" muiden ministeriöiden käyttöön
 - Jokainen ministeriö on vastuussa oman sektorinsa digitalisoimisesta
- Yhteistyö-, digistrategia-, tietoliikenne ja postipalveluiden ministeri ohjaa vuodesta 2015 käytössä ollutta "Digital Belgium"-digistrategiaa
- Belgia pyrkii olemaan kolmen parhaan digitaalisen Euroopan maan joukossa vuoteen 2020 mennessä (<http://digitalbelgium.be/en/digital-belgium/>)
- Belgian tulee erityisesti kasvattaa digitaalisten palveluiden penetraatiota (online käyttäjien määrää), jotta se voi saavuttaa täyden eGovernment potentiaalin Euroopan Komission eGovernment Benchmark 2017 raportin mukaan
- Haastattelu toteutettiin Belgian Yhteistyö-, digitalisaatiostrategia-, tietoliikenne ja postipalveluiden ministerin (Alexander De Croo) kanslian digitaalistrategiaosaston johtajan kanssa

*Skenaarioiden määritelmät löytyvät Euroopan Komission eGovernment Benchmark 2017 raportista

Belgia

Aihealue	Vastaus
Digitalisaatioministeri ja digitalisaatioiden koordinoiminen hallituksen sisällä	Vastuu digitalisaatiosta on Belgian Yhteistyö-, digistrategia-, tietoliikenne ja postipalveluiden ministerillä. Hänen toimivaltansa on kuitenkin rajoitettu hallinnon digitalisoimiseen ja muissa digitalisaatioasioissa hän toimii koordinoivana hahmona. Yhteistyö-, digistrategia-, tietoliikenne ja postipalveluiden ministeri tekee yhteistyötä kaikkien ministereiden kanssa, sillä vastuu eri aihealueiden digitalisaatiosta on kunkin aihealueen ministeriöllä. Ministerin toimintaa digitalisaatioasioissa kuvaillaan alhaalta ylöspäin toiminnaksi. Ministeri tuottaa geneerisiä ”rakennuspalikoita” muiden ministeriöiden käyttöön.
Digistrategia	Belgian digistrategia ”Digital Belgium” otettiin käyttöön vuonna 2015. Yhteistyö-, digistrategia-, tietoliikenne ja postipalveluiden ministeri ohjaa strategian toteutumista. Strategia ei ole sidoksissa hallituskausiin.
Vaikutusvalta, lakien muuttaminen ja budjetti	Vastuuministerillä ei ole vaikutusvaltaa muiden ministerien yli digitalisaatioasioissa. Hän toimii tukevana ja koordinoivana voimana digitalisaatioasioissa. Rakennuspalikoille on olemassa oma budjettinsa, jolla varmistetaan että digistrategiaan kirjatut tavoitteet toteutuvat. Vastuuministeri voi esittää muutoksia lakeihin oman sektorinsa sisällä.
Digitalisaatiota kiihdyttävät yksiköt/toimijat	Esimerkkejä yksiköistä ja toimijoista ovat Bosa- niminen julkisten palveluiden digitalisoimisesta vastaava toimija (https://bosa.belgium.be/en/activities/dg-digital-transformation), sekä G-Cloud- niminen ohjelma, johon ovat osallistuneet useat julkisen puolen toimijat (https://www.gcloud.belgium.be/fr/home).
Haasteet	Suurin haaste digitalisaatioasioihin liittyen on ollut yhteistyö muiden ministerien ja toimijoiden kanssa.
Julkisen datan jakaminen	Lakiviitekehys julkisen datan jakamiselle on saatu valmiiksi. Vastuu asiasta on jokaisella ministeriöllä, mutta vastuuministeriö tukee heidän työtään.
Digitalisaation historia	Nykyisen kaltainen tukipainotteinen ja rakennuspalikoita tuottava rooli on ollut olemassa Belgian hallituksessa yli 15 vuoden ajan. Neljä vuotta sitten hallitus päätti muuttaa IT ministerin nimen nykyiseksi. De Croo on ollut Yhteistyö-, digistrategia-, tietoliikenne ja postipalveluiden ministeri vuodesta 2014 lähtien.

Belgia

Aihealue	Vastaus
Vastuunjako asiakokonaisuuksista	
a) julkisten palvelujen digitalisointi	Vastuu julkisten palveluiden digitalisoinnista on usealla ministeriöllä. Yhteistyö-, digiostrategia-, tietoliikenne ja postipalveluiden ministeri tukee ministereitä heidän sektorinsa palveluiden digitalisoinnissa.
b) asiointiprosessien digitalisointi	Vastuu asiointiprosessien digitalisoinnista on usealla ministeriöllä. Yhteistyö-, digistrategia-, tietoliikenne ja postipalveluiden ministeri tukee ministereitä heidän sektorinsa palveluiden digitalisoinnissa.
c) koulutuksen digitalisointi ja digitaalinen osaaminen	Koulutuksen digitalisoiminen on kuntien vastuulla.
d) päätösten tiedoksianto sähköisesti	Vastuu päätösten tiedoksiannon digitalisoinnista on usealla ministeriöllä. Yhteistyö-, digistrategia-, tietoliikenne ja postipalveluiden ministeri tukee ministereitä heidän sektorinsa palveluiden digitalisoinnissa.
e) digitalisaation edistäminen julkisissa hankinnoissa	Budjettiministeri (Sophie Wilmès) on vastuussa digitalisaation edistämisestä julkisissa hankinnoissa pääministerin tuella. Asiassa ollaan jo pitkällä ja siihen on käytössä oma alustansa.
Tuloksia digitalisaatiotoimista	Belgiassa luodaan juuri digitaalista postilaatikkaa yhteistyössä yksityisen puolen toimijoiden kanssa. Digitaalisen postilaatikon avulla kommunikointi tapahtuisi elektronisesti viranomaisten, kansalaisten sekä yksityisen ja julkisen puolen välillä.
Julkisen sektorin päätösten digitaalisuus	Päätökset ja valmisteluprosessin dokumentit ovat kokonaisuudessaan digitaalisessa muodossa.
Yhden ikkunan periaate	Periaate yritettiin aikaisemmin ottaa käyttöön Belgiassa (Belgium.de), mutta systeemiä ei saatu toimimaan kunnolla. Nyt Belgiassa ajatellaan periaatteen olevan vanhentunut ja käyttöön aiotaankin ottaa no-wrong-door periaate. Siinä kaikki virallinen informaatio on yhdistetty ja siihen on helppo päästä käsiksi. Periaate pyritään ottamaan käyttöön vuoden 2018 lopussa tai viimeistään vuoden 2019 alkuun mennessä.

Digitalisaatioministeri - Tulokset

ISO-BRITANNIA

Iso-Britannia

7. Sija DESI 2018
indeksissä

Osa Unexploited eGov
skenaariota *

- Iso-Britanniassa Government Digital Service- yksikkö (GDS) jakaa vastuun digitalisaation koordinoimisesta Digitalisaatio-, kulttuuri-, media- ja urheiluministeriön (DCMS) kanssa
- Poliittinen valtiosihteeri (Oliver Dowden) vetää digitalisaatiota GDS:ssä
 - Digitalisaation ja luovien alojen ministeri (Minister for Digital and the Creative Industries, Margot James) vetää digitalisaatiota DCMS:ssä
 - Myös useat ministerit ovat vastuussa omien sektoreidensa digitalisoimisesta
- Digitalisaation ja luovien alojen ministeri ohjaa vuodesta 2017 käytössä ollutta "UK Digital Strategy"-digistrategiaa
- Lisäksi GDS:än valtiosihteeri ohjaa myöskin vuodesta 2017 asti käytössä ollutta "Government Transformation Strategy"- digistrategiaa
- Iso-Britanniaa kuvaillaan keskiarvoa korkeamman digitaalisten palveluiden penetraation ja keskiarvoa matalamman hallinnon digitalisaation maaksi Euroopan Komission eGovernment Benchmark 2017 raportissa
- Haastattelu toteutettiin Government Digital Service- yksikön (GDS) kansainvälisten toimintojen osaston johtajan kanssa

**Skenaarioiden määritelmät löytyvät Euroopan Komission eGovernment Benchmark 2017 raportista*

Iso-Britannia

Aihealue	Vastaus
Digitalisaatioministeri ja digitalisaatioiden koordinoiminen hallituksen sisällä	Iso-Britanniassa Government Digital Service-yksikkö (GDS) jakaa vastuun digitalisaation koordinoimisesta Digitalisaatio-, kulttuuri-, media- ja urheiluministeriön (DCMS) kanssa. Poliittinen valtiosihteeri (Oliver Dowden) ohjaa digitalisaatioon liittyviä kysymyksiä GDS:ssä. GDS perustettiin seitsemän vuotta sitten vahvistamaan digitaalisten palveluiden standardeja ja vetämään hallituksen digitaali-, data- ja teknologiatoimintoja. GDS:än vastuulla on esimerkiksi yksityisen sektorin digitalisaatio ja laajakaistayhteydet. Digitalisaation ja luovien alojen ministeri (Margot James) vetää digitalisaatiota DCMS:ssä. DCMS on vastuussa talouden ja hallinnon digitalisoimisesta. Myös useat ministeriöt ovat vastuussa omien sektoreidensa digitalisoimisesta.
Digistrategia	Digistrategia nimeltä "UK Digital Strategy" on ollut käytössä vuodesta 2017 lähtien, jota DCMS:än Digitalisaation ja luovien alojen ministeri ohjaa. Lisäksi myöskin vuodesta 2017 lähtien on ollut käytössä "Government Transformation Strategy", jota valtiosihteeri GDS:ssä ohjaa. Tämä strategia on sidottu nykyiseen hallitukseen eikä näin ollen ylety yli hallituskausien. Tällä hetkellä sen aikaikkuna on vuoteen 2020 asti.
Vaikutusvalta, lakien muuttaminen ja budjetti	Tapauskohtaisesti digitalisaatiosta vastuussa olevat ministeri ja valtiosihteeri voivat puuttua muiden ministerien toimintaan mutta normaalisti he työskentelevät keskustelun ja yhteisymmärryksen kautta. GDS:llä on budjetti digitalisaatiota varten. Molemmat ministerit voivat esittää muutoksia lakeihin omien sektoriensa sisällä.
Digitalisaatiota kiihdyttävät yksiköt/toimijat	GDS on esimerkki digitalisaatioita kiihdyttävistä yksiköistä.
Haasteet	GDS:än kohtaamat haasteet liittyvät tuotettujen palveluiden laadunvarmistukseen.
Julkisen datan jakaminen	Vuonna 2012 Iso-Britanniaan perustettiin julkisen datan instituutti ODI (https://theodi.org/).
Digitalisaation historia	Vuonna 2010 Iso-Britannian "Digital Champion" Martha Lane Fox loi digitaalista hallitusta käsittelevän dokumentin ja esitteli sen pääministerin kanslialle. Tämä dokumentti toimi perustana käytössä olevalle digistrategialle (https://gds.blog.gov.uk/story/).

Iso-Britannia

Aihealue	Vastaus
Vastuunjako asiakokonaisuuksista	
a) julkisten palvelujen digitalisointi	GDS tukee pääministerin kansliaa julkisten palveluiden digitalisoimisessa.
b) asiointiprosessien digitalisointi	GDS tukee pääministerin kansliaa asiointiprosessien digitalisoimisessa.
c) koulutuksen digitalisointi ja digitaalinen osaaminen	GDS tukee Koulutusministeriötä koulutuksen digitalisoimisessa.
d) päätösten tiedoksianto sähköisesti	GDS tukee pääministerin kansliaa päätösten tiedoksiannon digitalisoimisessa.
e) digitalisaation edistäminen julkisissa hankinnoissa	GDS tukee pääministerin kansliaa digitalisaation edistämässä julkisissa hankinnoissa.
Tuloksia digitalisaatiotoimista	Esimerkki tuloksista on Gov.uk- palvelu (https://www.gov.uk/), jossa kansalaiset voivat käyttää useita palveluita kuten ajokortti- ja passipalveluita sähköisessä muodossa.
Julkisen sektorin päätösten digitaalisuus	Päätökset ovat sähköisessä muodossa Gov.uk-palvelussa.
Yhden ikkunan periaate	Periaate otettiin käyttöön vuonna 2012.

Digitalisaatioministeri - Tulokset

NORJA

Norja

5. sija DESI 2018
indeksissä

- Norjassa kokonaisvastuu digitalisaatiosta on Alue- ja modernisaatioministerillä (Monica Maeland)
 - Jokainen ministeri on kuitenkin vastuussa oman salkkunsaa digitalisaatiosta
 - Alue- ja modernisaatioministeri koordinoi digitalisaatiota hallituksen sisällä
- Alue- ja modernisaatioministeri ohjaa vuodesta 2016 käytössä ollutta digistrategiaa
- Digitalisaatio on yksi nykyisen hallituksen korkeimmista prioriteeteista
- OECD julkaisi vuonna 2017 ”Digital Government Review of Norway”-nimisen raportin Norjan digitaalisesta hallituksesta
(<http://www.oecd.org/gov/digital-government-review-of-norway-9789264279742-en.htm>)
- Haastattelu toteutettiin Alue- ja modernisaatioministeriön (Ministry of Local Government and Modernisation) tutkimusjohtajan kanssa

Norja

Aihealue	Vastaus
Digitalisaatioministeri ja digitalisaatioiden koordinoiminen hallituksen sisällä	Norjassa kokonaisvastuu digitalisaatiosta on Alue- ja modernisaatioministerillä (Monica Maeland), joka ohjaa Norjan digistrategiaa. Jokainen ministeri on kuitenkin vastuussa oman salkkunsaa digitalisaatiosta. Alue- ja modernisaatioministeri koordinoi digitalisaatiota hallituksen sisällä.
Digistrategia	Digistrategia on ollut käytössä vuodesta 2016 lähtien, jota Alue- ja modernisaatioministeri ohjaa. Se ylettyy hallituskausien yli ja sillä on vahva tuki hallituksessa. Vuosittain pidetään digitalisaatiokonferenssi, jossa strategian toteutumista tutkitaan.
Vaikutusvalta, lakien muuttaminen ja budjetti	Alue- ja Modernisaatioministerillä ei ole valtaa yli muiden ministerien. Alue- ja modernisaatioministeri on kuitenkin vetovastuussa digistrategiaan liittyen ja säättää siihen liittyvät säännökset, joita muiden on noudatettava. Alue- ja modernisaatioministerillä on budjetti digitalisaatiota varten, joka on osa ministeriön ja valtion budjettia. Ministeri voi ehdottaa lakimuutoksia oman sektorinsa sisällä.
Digitalisaatiota kiihdyttävät yksiköt/toimijat	Yksi esimerkki yksiköistä on Agency for Public Management and eGovernment- yksikkö, joka toimii Alue- ja modernisaatioministeriön alla.
Haasteet	Suurimmat haasteet ovat liittyneet muiden ministerien toimintojen koordinoimiseen sekä heidän saamiseen toimimaan määräysten ja säännösten mukaan. Norjan on myös ollut haastavaa rakentaa IT infrastruktuuriaan maan vaativan geografian vuoksi.
Julkisen datan jakaminen	Portaali julkisen datan jakamiseen on olemassa ja sitä hallinnoi Agency for Public Management and eGovernment- yksikkö (data.norge.no)
Digitalisaation historia	Norjassa käytössä oleva järjestely on kehittynyt aikojen saatossa eikä ole norjalaiselle yhteiskunnalle epätavallinen. Samantapainen koordinoiva vastuuhenkilö hallituksen sektorien välillä on käytössä myös Norjan integraatiopolitiikassa.

Norja

Aihealue	Vastaus
Vastuunjako asiakokonaisuuksista	
a) julkisten palvelujen digitalisointi	Vastuu julkisten palveluiden digitalisoinnista on usealla ministeriöllä.
b) asiointiprosessien digitalisointi	Agency for Public Management and eGovernment- yksikkö on vastuussa osan asiointiprosessien digitalisoimisesta, kuten digitaalisesta postilaatikosta.
c) koulutuksen digitalisointi ja digitaalinen osaaminen	Koulutus- ja tutkimusministeriö kantaa päävastuun koulutuksen digitalisoimisesta.
d) päätösten tiedoksianto sähköisesti	Vastuu päätösten tiedoksiannon digitalisoinnista on usealla ministeriöllä.
e) digitalisaation edistäminen julkisissa hankinnoissa	Vastuun digitalisaation edistämisestä julkisissa hankinnoissa jakaa Kauppa- ja teollisuusministeriö (The Ministry of Trade, Industry and Fisheries) yhdessä Alue- ja modernisaatioministeriön kanssa. Agency for Public Management and eGovernment- yksikkö on vastuussa hankintojen digitalisoimisen toteuttamisesta, mutta se raportoi Kauppa- ja teollisuusministeriölle.
Tuloksia digitalisaatiotoimista	Esimerkkejä tuloksista ovat julkisen datan jakamisportaali, digitaalinen postilaatikko, sähköiset veronpalautukset ja sairaslomat sekä lääkeresepit.
Julkisen sektorin päätösten digitaalisuus	Tällä hetkellä päätökset julkaistaan vielä verkossa, joka on erillään muista. Lähitulevaisuudessa kaikki päätökset tulevat olemaan sähköisenä ja julkisesti saatavilla.
Yhden ikkunan periaate	Periaate ei ole käytössä, koska sitä ei norjalaisten mielestä nähdä tärkeänä. Sitä ei tulla tulevaisuudessakaan ottamaan käyttöön. Sen sijaan palveluiden keskittäminen on norjalaisille relevantimpaa.

Digitalisaatioministeri - Tulokset

RANSKA

Ranska

19. sija DESI 2018
indeksissä

Osa Unexploited eGov
skenaariota *

- Ranskan hallitus on nimennyt pääministerin kansliaan valtiosihteerin (Secrétariat d'Etat au Numérique) vastaamaan digitalisaation edistämisestä ja koordinoimisesta hallituksen sisällä
 - Ministeriössä valtiosihteerin (Mounir Mahjoubi) on vetovastuussa
- Ranskassa on vuodesta 2017 asti ollut käytössä France's International Digital Strategy digistrategia, jota Eurooppa- ja ulkoasiainministeri (Jean-Yves Le Drian) ohjaa
- Ranska tähtää 100 % digitaaliisiin julkisiin palveluihin vuoteen 2022 mennessä
 - Hallinnon muutoksen edustaja (Interdepartmental Delegate for Public Transformation, Thomas Cazenave) johtaa yhdessä valtiosihteerin kanssa hallinnon digitaalista muutosta
 - Vuonna 2016 lanseerattiin FranceConnect palvelu, joka mahdollistaa kansalaisille pääsyn useaan julkiseen palveluun, kuten sähköiseen postilaatikkoon, veroilmoitukseen ja terveystietojärjestelmiin (<https://franceconnect.gouv.fr/>)
- Ranskassa on hyvä digitaalisten palveluiden penetraation taso mutta Euroopan keskiarvon alle jäävä hallinnon digitalisaation taso Euroopan Komission eGovernment Benchmark 2017 raportin mukaan
 - Erityisesti sähköisissä hallituspalveluissa ollaan jäljessä
 - Myöskin IT:n käyttöaste on Ranskassa alle Euroopan keskiarvon
- Ranskaan ei toteutettu haastattelua

*Skenaarioiden määritelmät löytyvät Euroopan Komission eGovernment Benchmark 2017 raportista

Digitalisaatioministeri - Tulokset

RUOTSI

Ruotsi

2. sija DESI 2018
indeksissä

Osa Fruitful eGov
skenaariota *

- Kokonaisvastuu digitalisaatiosta on Asumisen ja digitaalisen kehityksen ministerillä (Peter Eriksson)
 - Jokainen ministeriö jakaa vastuun oman alueensa digitalisoimisesta
 - Asumisen ja digitaalisen kehityksen ministeri koordinoi heidän toimiaan sekä ohjaa Ruotsin digitalisaatiostrategiaa
- Asumisen ja digitaalisen kehityksen ministeri ohjaa vuodesta 2017 käytössä ollutta digistrategiaa
- Ruotsi on kunnostautunut hallituksen sähköisissä palveluissa sekä digitaalisessa kehityksessä Euroopan Komission eGovernment Benchmark 2017 raportin mukaan
 - Myöskin korkean tason digitalisaatio ja penetraatio kuvaavat Ruotsia
- OECD on julkaissut kesäkuussa 2018 "Going Digital in Sweden" raportin Ruotsin hallituksen digitaalisesta muutoksesta ja kehityksen tilasta
(<http://www.oecd.org/sweden/oecd-reviews-of-digital-transformation-going-digital-in-sweden-9789264302259-en.htm>)
- Haastattelu toteutettiin Yritys- ja innovaatioministeriön (Ministry of Enterprise and Innovation) Asumisen ja digitaalisen kehityksen ministerin (Minister for Housing and Digital Development) poliittisen neuvonantajan kanssa

*Skenaarioiden määritelmät löytyvät Euroopan Komission eGovernment Benchmark 2017 raportista

Ruotsi

Aihealue	Vastaus
Digitalisaatioministeri ja digitalisaatioiden koordinoiminen hallituksen sisällä	Kokonaisvastuu digitalisaatiosta on Asumisen ja digitaalisen kehityksen ministerillä (Peter Eriksson). Jokainen ministeriö jakaa vastuun oman alueensa digitalisoimisesta. Asumisen ja digitaalisen kehityksen ministeri koordinoi heidän toimiaan.
Digistrategia	Ruotsissa on ollut käytössä vuodesta 2017 asti digistrategia, jota Asumisen ja digitaalisen kehityksen ministeri ohjaa. Strategialle ei ole osoitettu aikaikkunaa, eli se ylettyy hallituskausien yli. Siihen voidaan kuitenkin tehdä muutoksia kun hallitus vaihtuu.
Vaikutusvalta, lakien muuttaminen ja budjetti	Asumisen ja digitaalisen kehityksen ministerillä ei ole juurikaan vaikutusvaltaa puuttua muiden ministerien toimintaan. Tämä nähdään ongelmana Ruotsissa. Suuremman vallan omaavan ministerin luomiselle tarvittaisiin valtuutus pääministeriltä. Asumisen ja digitaalisen kehityksen ministerillä on budjetti digistrategian toteuttamiselle ja tiettyjen osa-alueiden digitalisoimiselle, kuten tietotekniikka- ja laajakaistayhteyksille. Jokainen ministeriö käyttää omaa budjettiaan oman sektorinsa digitalisoimiseen. Ministeri voi esittää muutoksia lakeihin oman sektorinsa sisällä.
Digitalisaatiota kiihdyttävät yksiköt/toimijat	Ruotsin innovaatio virasto Vinnovalla on salkussaan runsaasti digitalisaatiota. Ensi syksynä Yritys- ja Innovaatioministeriöön perustetaan myös ensimmäinen julkisen sektorin digitalisoimiseen keskittyvä yksikkö.
Haasteet	Suurin haaste Ruotsissa on Asumisen ja digitaalisen kehityksen ministerin vaikutusvallan rajoittunut määrä. Enemmän vaikutusvaltaa tarvittaisiin tehokkaamman koordinoimisen varmistamiseksi ja toiminnan fokuksen kirkastamiseksi. Yksi mahdollinen ratkaisu ongelmaan olisi salkun sijoittaminen pääministerin kansliaan.
Julkisen datan jakaminen	Töitä tehdään julkisen datan jakamiseksi tehokkaammin tulevaisuudessa.
Digitalisaation historia	Käytössä oleva järjestelmä otettiin käyttöön nykyisen Asumisen ja digitaalisen kehityksen ministerin aloitteesta toukokuussa 2017.

Ruotsi

Aihealue	Vastaus
Vastuunjako asiakokonaisuuksista	
a) julkisten palvelujen digitalisointi	Asumisen ja Digitaalisen kehityksen ministeri osallistuu työhön julkisten palveluiden digitalisoimiseksi mutta päävastuu on Talousministeriön Julkisen hallinnon ministerillä (Minister for Public Administration) (Ardalan Shekarabi).
b) asiointiprosessien digitalisointi	Asumisen ja digitaalisen kehityksen ministeri osallistuu työhön asiointiprosessien digitalisoimiseksi, mutta päävastuu on Talousministeriön Julkisen hallinnon ministerillä.
c) koulutuksen digitalisointi ja digitaalinen osaaminen	Koulutuksen digitalisointi on Ruotsin Koulutus- ja tutkimusministeriön kahden koulutusministerin vastuulla (Anna Eriksson ja Helene Hellmark Knutsson). Digitaalisen osaamisen vastuu on jaettu Asumisen ja digitaalisen kehityksen ministeri ja Koulutus- ja tutkimusministeriön välille.
d) päätösten tiedoksianto sähköisesti	Vastuu päätöksen tiedonantojen digitalisoimisesta kuuluu Talousministeriön Julkisen hallinnon ministerille.
e) digitalisaation edistäminen julkisissa hankinnoissa	Vastuu digitalisaation edistämisestä julkisissa hankinnoissa kuuluu Talousministeriön Julkisen hallinnon ministerille.
Tuloksia digitalisaatiotoimista	Ruotsi julkaisee lähiaikoina listan 150 aloitteesta.
Julkisen sektorin päätösten digitaalisuus	Päätökset ovat ensin paperisessa muodossa, josta ne myöhemmin viedään sähköiseen muotoon ja julkaistaan.
Yhden ikkunan periaate	Periaate ei ole vielä käytössä mutta askeleita sen käyttöönottoa varten on otettu. Varsinaista aikaikkunaa sen käyttöönotolle ei kuitenkaan ole määritelty.

Digitalisaatioministeri - Tulokset

SAKSA

Saksa

14. sija DESI 2018
indeksissä

Osa Expandable eGov
skenaariota *

- Saksassa vastuu digitalisaatiosta on hajautettu eri ministeriöille
- Maaliskuussa 2018 liittokansliaan on kuitenkin luotu uusi Digitalisaatioministerin salkku, joka käytännössä vastaa poliittista toimijaa (Dorothee Bär)
 - Digitalisaatioministeri on koordinaatiovastuussa digitalisaatioon liittyvissä asioissa eri ministeriöiden välillä
 - Hän raportoi liittokanslian kansliapäällikölle (Helge Braun)
- Uusi hallitus luo juuri toimeenpanostrategiaa digitalisaatioon liittyen, sillä edellinen digistrategia päättyi vuonna 2017
 - Uudella Digitalisaatioministerillä ja liittokanslialla tulee olemaan todennäköisesti vahva rooli uuden digistrategian ohjaamisessa
 - Uutta strategiaa, kuten edellistäkin, tulevat kuitenkin todennäköisesti vetämään Talous- ja energiaministeriö ja Sisäministeriö yhdessä Liikenne- ja viestintäministeriön kanssa
- Saksaa kuvaillaan keskitason hallinnon digitalisaation ja matalan tason penetraation maaksi Euroopan Komission eGovernment Benchmark 2017 raportissa
 - Parantaakseen suoritustaan Saksan tulisi automatisoida prosessejaan, pyytää pienempiä määriä kaavakkeita kansalaisiltaan sekä kasvattaa virallisia kaavakkeita toimittavien kansalaisten määrää
- Haastattelut toteutettiin German Startups Association- järjestön yhteiskuntasuhdejohtajan ja Liikenne- ja viestintäministeriön (Federal Ministry of Transport and Digital Infrastructure) digitalisaatio vastuualueen toimihenkilön kanssa
 - German Startups Association- järjestö toteutti vetoamuksen digitalisaatioministerin nimeämisestä Saksaan, jonka useat yritykset kuten Bitkom allekirjoittivat (<https://digitalministerium.org/>)

**Skenaarioiden määritelmät löytyvät Euroopan Komission eGovernment Benchmark 2017 raportista*

Saksa

Aihealue	Vastaus
Digitalisaatioministeri ja digitalisaatioiden koordinoiminen hallituksen sisällä	Saksassa vastuu digitalisaatiosta on jaettu jokaiselle ministeriölle. Saksan liittokansliaan on kuitenkin maaliskuussa 2018 nimitetty uusi Digitalisaatioministeri (Dorothee Bär), joka on poliittinen toimija. Digitalisaatioministeri on koordinaatiovastuussa digitalisaatioon liittyvissä asioissa eri ministeriöiden välillä. Hänen roolinsa on vasta rakentumassa. Digitalisaatioministeri raportoi kansliapäällikölle (Helge Braun).
Digistrategia	Saksan edelinen digistrategia kesti vuodesta 2013 vuoteen 2017. Uusi hallitus luo juuri toimeenpanostrategiaa digitalisaatioon liittyen. Strategiaa ovat aikaisemmin ohjanneet yhdessä Talous- ja energia, Sisä- ja Liikenne- ja viestintäministeriöt. Jatkossa liittokanslialla ja uudella Digitalisaatioministerillä tulee olemaan vahva rooli digistrategiaan liittyen. Talous- ja energiaministeriö ohjaa myös erillistä "Digital Strategy 2025" strategiaa, jota ei koordinoita ministeriöiden välillä.
Vaikutusvalta, lakien muuttaminen ja budjetti	Digitalisaatioministerillä ei ole ainakaan vielä käytössään omaa budjettia digitalisaatioon liittyen eikä hän voi esittää muutoksia lakeihin. Digitalisaatioministerillä ei ole vaikutusvaltaa puuttua muiden ministerien toimintaan. Digitalisaatioon liittyvät asiat rahoitetaan Saksassa kunkin ministeriön omasta budjetista.
Digitalisaatiota kiihdyttävät yksiköt/toimijat	Jokaisella ministeriöllä on käytössään digitalisaatiota kiihdyttäviä yksiköitä. Yksi esimerkki tällaisesta yksiköstä on Sisäministeriön Informations Technik Zentrum Bund (https://www.itzbund.de/DE/Home/home_node.html), jonka vastuulla on hallituksen digitalisaatio.
Haasteet	Osittain digitalisaatioministerin salkun tuoreuden vuoksi hänellä on käynnissä toimivaltataisto kansliapäällikön kanssa. digitalisaatioministerin vastuualueet ja tehtävät eivät myöskään ole vielä täysin selvillä position tuoreuden vuoksi.
Julkisen datan jakaminen	Liikenne- ja viestintäministeriö on luonut portaalin julkisen datan jakamista varten (Mcloud, https://www.bmvi.de/SharedDocs/EN/Articles/DG/mCLOUD.html). Heillä on myös olemassa rahasto nimeltä mFUND, josta yritykset voivat hakea rahoitusta julkista dataa hyödyntäviä projekteja varten.
Digitalisaation historia	Aikaisemmin digitalisaatio oli Talous- ja energiaministeriön vastuulla. Myöhemmin kun IT-infrastruktuurista tuli kuuma aihe otti Liikenne- ja viestintäministeriö enemmän vastuuta digitalisaatiosta. Viimeisissä vaaleissa kaikki puolueet kannattivat koordinoivan position luomista digitalisaatioon liittyen. Uusi Digitalisaatioministeri positio oli näin ollen poliittinen kompromissi kaikkien puolueiden välillä. German Startups Association- järjestö toteutti myös vetoamuksen Digitalisaatioministerin nimeämisestä Saksaan, jonka useat yritykset kuten Bitkom allekirjoittivat.

Saksa

Aihealue	Vastaus
Vastuunjako asiakokonaisuuksista	
a) julkisten palvelujen digitalisointi	Vastuu julkisten palvelujen digitalisoinnista on Sisäministeriöllä.
b) asiointiprosessien digitalisointi	Vastuu asiointiprosessien digitalisoinnista on Sisäministeriöllä.
c) koulutuksen digitalisointi ja digitaalinen osaaminen	Vastuu koulutuksen digitalisoinnista on Koulutus- ja tutkimusministeriöllä kun taas vastuu digitaalisesta osaamisesta on Talousministeriöllä.
d) päätösten tiedoksianto sähköisesti	Vastuu päätösten tiedoksiannon digitalisoinnista on Sisäministeriöllä.
e) digitalisaation edistäminen julkisissa hankinnoissa	Vastuu digitalisaation edistämisestä julkisissa hankinnoissa on Sisäministeriöllä.
Tuloksia digitalisaatiotoimista	Esimerkkejä digitalisaatiotoimista ovat Liikenne- ja viestintäministeriön mCOULD dataportaali ja lait, jotka on luotu automatisoidun ajamisen hyödyntämisen kiihdyttämistä varten. Jatkossa painopiste tulee olemaan keinoälyn hyödyntämisessä. Talous- ja energiainministeriön Digital Hub- aloite edistää digitaalista innovaatiota keskisuurissa ja suurissa yrityksissä (https://www.de-hub.de/en/).
Julkisen sektorin päätösten digitaalisuus	Päätökset ovat täysin digitaalisessa muodossa.
Yhden ikkunan periaate	Periaate ei ole vielä käytössä Saksassa mutta se on osa uutta yhteistyösopimusta. Periaatteen käyttöönoton prioriteettia sopimuksessa ei ole vielä määritely.

Digitalisaatioministeri - Tulokset

TANSKA

Tanska

1. sija DESI 2018
indeksissä

Osa Fruitful eGov
skenaariota *

- Tanskassa vastuu digitalisaatiosta on jokaisella ministeriöllä
- Käytössä on useita eri digistrategioita, joita ministeriöt vetävät:
 - Vuonna 2016 on otettu käyttöön Talousministeriön digistrategia, joka ulottuu vuoteen 2020 asti
 - Tuore vuoden 2018 Ulkoministeriön "Digital Growth Strategy" digistrategia ulottuu vuoteen 2025 asti
- Agency for Digitisation- yksikkö on osa Talousministeriön "työkalupakkia" ja se vastaa julkisen puolen digitalisaatiosta ja ministeriön käytäntöjen toteutuksesta
- Tanskalla on maailman ensimmäinen Tech Ambassador- lähettiläs (Casper Klynge), joka on vastuussa kahdesta osa-alueesta:
 1. Tanskalaisten intressien kommunikaatio globaalilla tasolla digitalisaatioon liittyen
 2. Tietotaidon tuonti Tanskaan, jotta Tanska voisi paremmin valmistautua tulevaisuuden haasteisiin teknologisiin muutoksiin liittyen
- Tanska on jäljessä datan avoimuudessa Euroopan Komission eGovernment Benchmark 2017 raportin mukaan
- Haastattelut tehtiin Tanskan ulkoministeriön Tech Ambassador- lähettilään neuvonantajan ja Talousministeriön Agency for Digitisation- yksikön kansainvälisen yhteistyön osaston johtajan kanssa

**Skenaarioiden määritelmät löytyvät Euroopan Komission eGovernment Benchmark 2017 raportista*

Tanska

Aihealue	Vastaus
Digitalisaatioministeri ja digitalisaatioiden koordinoiminen hallituksen sisällä	Tanskassa vastuu digitalisaatiosta on jokaisella ministeriöllä eikä kootusti yhdellä ministerillä/ministeriöllä. Digitalisaatioministerin salkun luomista on harkittu, mutta se on nähty liian haastavaksi toteutukseltaan kaikilla hierarkiatasoilla. Ajatellaan, että Digitalisaatioministerin tulisi olla korkean vaikutusvallan ministeri, jotta hänellä olisi todellista valtaa. Tanskassa vallan keskipiste hallituksessa on Talousministerillä (Kristian Jensen), joka on vastuussa valtion budjetista. Vastuu eri aihealueiden digitalisaatiosta on hyvin laajasti hajautettu, esim. virtuaaliturvallisuus on Puolustusministeriöllä, hallituksen digitalisaatio Talousministeriöllä sekä Agency for Digitisation- yksiköllä ja yrityksiä, teollisuuden ja elinkeinoelämän digitalisaatio on Teollisuus-, elinkeino- ja talousministeriöllä.
Digistrategia	Käytössä on useita eri digistrategioita, joita eri ministeriöt vetävät. Vuonna 2016 on otettu käyttöön Talousministeriön digistrategia, joka ulottuu vuoteen 2020 asti. Sitä kuvaillaan yhteiseksi sopimukseksi Tanskan hallituksen ja aluehallintojen välillä. Strategiassa määritellään 33 aloitetta. Tuore vuoden 2018 Ulkoministeriön ”Digital Growth Strategy” digistrategia ulottuu vuoteen 2025 asti. Strategiassa määritellään 38 aloitetta, joilla pyritään turvaamaan Tanskan positio digitalisoitumisen keskiössä.
Vaikutusvalta, lakien muuttaminen ja budjetti	Millään ministeriöllä ei ole vaikutusvaltaa toisten ministerien toimintaan. Digitalisaatiolle ei ole olemassa yhtä budjettia, vaan jokaisella ministeriöllä on oma budjettinsa oman sektorinsa digitalisoimiselle. Talousministeriö on vastuussa valtion budjetista ja näin ollen ohjaa rahan käyttöä Tanskassa. Talousministeri hyväksyy kaikki julkisen hallinnon menot. Ministerit voivat ehdottaa muutoksia lakeihin omien sektoriensa sisällä.
Digitalisaatiota kiihdyttävät yksiköt/toimijat	Tanskalaisilla ministeriöillä on useita yksiköitä, joista yksi esimerkki on Talousministeriön Agency for Digitisation- yksikkö. Yksikkö toimii Talousministeriön asettamien säännösten mukaisesti ja on vastuussa julkisen sektorin digitalisoimisesta.
Haasteet	Asioista ajan tasalla pysyminen on aina haasteellista. Myöskin säännöllinen kommunikointi kaikkien ministeriöiden välillä on välillä haastavaa kun vastuu on niin laajasti hajautettu.
Julkisen datan jakaminen	Tanskassa on olemassa alusta datan jakamiseen, josta on pääsy avainrekistereihin. Tulevaisuudessa rekistereiden datasettejä suurennetaan Agency for Digitisation- yksikön toimesta.
Digitalisaation historia	Agency for Digitisation- yksikkö perustettiin vuonna 2011 useiden eri yksiköiden yhdistyessä yhdeksi kokonaisuudeksi. Ennen yksikön olemassa oloa sektorin digitalisaatio oli osa Tiede-, teknologia ja digitalisaatioministerin vastuualuetta.

Tanska

Aihealue	Vastaus
Vastuunjako asiakokonaisuuksista	
a) julkisten palvelujen digitalisointi	Talousministeriön Agency for Digitisation- yksikkö on vastuussa julkisten palvelujen digitalisoinnista.
b) asiointiprosessien digitalisointi	Talousministeriön Agency for Digitisation- yksikkö on vastuussa asiointiprosessien digitalisoinnista.
c) koulutuksen digitalisointi ja digitaalinen osaaminen	Tanskan kaksi koulutusministeriötä ovat vastuussa koulutuksen digitalisoinnista.
d) päätösten tiedoksianto sähköisesti	Talousministeriön Agency for Digitisation- yksikkö on vastuussa päätösten tiedoksiannon digitalisoinnista.
e) digitalisaation edistäminen julkisissa hankinnoissa	Talousministeriön Agency for Digitisation- yksikkö on vastuussa digitalisaation edistämisestä julkisissa hankinnoissa.
Tuloksia digitalisaatiotoimista	Esimerkkejä tuloksista ovat digitaalinen henkilötodistus (NemID), digitaalinen postilaatikko, Basic Data- ohjelman perustaminen ja sadan digitaalisen itsepalveluratkaisun tuottaminen. Nämä esimerkit saavutettiin edellisen digistrategian aikana 2011-2015.
Julkisen sektorin päätösten digitaalisuus	Päätökset ja valmisteluprosessin dokumentit ovat kokonaisuudessaan digitaalisessa muodossa. Niihin pääsee käsiksi ministeriöiden erillisten nettisivujen kautta.
Yhden ikkunan periaate	Periaate on käytössä.

Digitalisaatioministeri - Tulokset

VIRO

Viro

9. sija DESI 2018
indeksissä

Osa Fruitful eGov
skenaariota *

- Viron IT- ja yrittäjyysministeri (Urve Palo) jakaa vastuun digitalisaatiosta Government CIO Council- yksikön kanssa
 - Government CIO Council- yksikön vetäjä (Siim Sikkut) ohjaa maan digistrategiaa
 - Jokainen ministeriö on myös vastuussa oman alueensa digitalisoimisesta
- Viron digistrategia on muutaman vuoden vanha ja kestää vuoteen 2020 asti. Sitä ohjaa Government CIO Council- yksikön vetäjä
- Viro on yksi maailman digitaalisesti kehittyneimmistä yhteiskunnista; 99 % julkisista palveluista on saatavilla digitaalisessa muodossa
 - Viron sija DESI indeksissä nousisi jos se onnistuisi kasvattamaan yritysten digitalisaatioastetta sekä tarjoamaan paremman kiinteän laajakaistan kansalaisilleen
- Kuten haastattelussa tuli ilmi, ja Euroopan Komission eGovernment Benchmark 2017 raportti vahvistaa, Viro on yksi Euroopan edelläkävijämaista sähköisten hallituspalveluiden osalta
 - Myöskin korkean tason digitalisaatio ja penetraatio (laajalle levinneet digitaaliset palvelut) kuvaavat Viroa
- Haastattelu toteutettiin Talous- ja viestintäministeriön Government CIO Council- yksikön kansainvälisten asioiden osaston johtajan kanssa

**Skenaarioiden määritelmät löytyvät Euroopan Komission eGovernment Benchmark 2017 raportista*

Viro

Aihealue	Vastaus
Digitalisaatioministeri ja digitalisaatioiden koordinoiminen hallituksen sisällä	Viron IT- ja yrittäjyysministeri (Urve Palo) jakaa vastuun digitalisaatiosta Talous- ja viestintäministeriön Government CIO Council- yksikön kanssa. Yksikkö koordinoi digitalisaatioasioiden kommunikointia ministeriöiden välillä ja on vastuussa digitalisaatioon liittyvistä säännöksistä. Jokainen ministeriö on myös vastuussa oman alueensa digitalisoimisesta.
Digistrategia	Nykyinen digistrategia on käytössä vuoteen 2020 asti. Government CIO Council- yksikön vetäjä (Siim Sikkut) ohjaa maan digistrategiaa. Strategia otettiin käyttöön muutama vuosi sitten ja siinä ovat mukana julkiset ja yksityiset toimijat. Strategia ulottuu yli hallituskausien. Tällä hetkellä on menossa "meet and review" vaihe strategian toteutuksessa.
Vaikutusvalta, lakien muuttaminen ja budjetti	The Government CIO Office- yksiköllä on osittainen puuttumisvalta ministeriöiden toimintoihin liittyen. Systemi on kuitenkin hyvin horisontaalinen. Jokaisella ministeriöllä on oma budjettinsa digitalisaatioon liittyen. Ministeriöt voivat kuitenkin hakea rahoitusta digitalisaatioprojekteihin Government CIO Office- yksiköltä, jolla on oma budjettinsa digitalisaatiostrategian toteuttamista varten. Tämä budjetti on peräisin valtion budjetista. Government CIO Office- yksikkö voi ehdottaa lakimuutoksia.
Digitalisaatiota kiihdyttävät yksiköt/toimijat	Esimerkki digitalisaatiosta kiihdyttävästä yksiköstä on Government CIO Office- yksikkö.
Haasteet	Raha on aina haaste Government CIO Office- yksikölle. Tänä vuonna he saivat valtiolta historiallisen suuren budjetin, joka osaltaan kuvaa digitalisaation merkitystä hallitukselle.
Julkisen datan jakaminen	Virossa on käytössä alusta julkisen datan jakamista varten. Viron Tilastokeskus tulee myös jatkossa ottamaan lisää vastuuta datan jakamisesta ja muuttuu "Data Office" tyyppiseksi toimijaksi.
Digitalisaation historia	Maan digitalisoiminen alkoi jo Viron itsenäistymisen jälkeen 1990- luvulla. Se on ollut hallituksen ja yksityisen sektorin yhteinen prosessi. Käytössä oleva digistrategia on Government CIO Office- yksikön käsialaa. He konsultoivat ja kuuntelivat kaikkia osapuolia strategiaa luodessaan.

Viro

Aihealue	Vastaus
Vastuunjako asiakokonaisuuksista	
a) julkisten palvelujen digitalisointi	Kaikki ministeriöt ovat vastuussa oman sektorinsa julkisten palveluiden digitalisoinnista. He toimivat Government CIO Office- yksikön ohjeistuksen mukaisesti.
b) asiointiprosessien digitalisointi	Kaikki ministeriöt ovat vastuussa oman sektorinsa asiointiprosessien digitalisoinnista. He toimivat Government CIO Office- yksikön ohjeistuksen mukaisesti.
c) koulutuksen digitalisointi ja digitaalinen osaaminen	Päävastuu koulutuksen digitalisoinnista on Koulutus- ja tutkimusministeriöllä (Koulutus- ja tutkimusministeri Mailis Reps). Ministeriö on tehnyt yhteistyötä yksityisen sektorin kanssa, kun he esimerkiksi kehittivät e-School systeemin, jota 80 % virolaisista kouluista käyttää nykyään.
d) päätösten tiedoksianto sähköisesti	99 % julkisista palveluista on saatavilla sähköisessä muodossa (https://e-estonia.com/solutions/e-governance/state-e-services-portal/). Loppuja 1 % ei tulla digitalisoimaan, koska ne halutaan säilyttää perinteisessä muodossa.
e) digitalisaation edistäminen julkisissa hankinnoissa	Talousministeriö on vastuussa digitalisaation edistämisestä julkisissa hankinnoissa.
Tuloksia digitalisaatiotoimista	Tuloksista mainittakoon kaikkien julkisten palveluiden saatavuus sähköisenä. Virossa 98% kansalaisista käyttää sähköistä henkilötodistusta, joka kolmas äänestää internetissä, 95% veroilmoituksista tehdään internetissä ja 99% lääkemääräyksistä on sähköisessä muodossa (https://e-estonia.com/solutions/).
Julkisen sektorin päätösten digitaalisuus	Jo vuodesta 2000 lähtien ovat päätökset ja kokoukset olleet täysin digitaalisessa muodossa ja välittömästi saatavilla kokouksien jälkeen. Kokouksien digitalisoiminen lyhensi kokouksien kestoa 4-6 tunnista 45 minuuttiin.
Yhden ikkunan periaate	Periaate on käytössä.

Digitalisaatioministeri - Tulokset

YHTEENVETO JA SUOSITUKSET

Yhteenveto

- Alle puolessa tarkastelun alla olevasta kymmenestä maasta on niin kutsuttu Digitalisaatioministeri
 - Digitalisaatioministereitä on tullut maiden hallintoon vasta viime vuosien aikana
- Digitalisaatioministereillä ei ole tyypillisesti valtaa puuttua muiden ministerien/ministeriöiden toimintaan.
 - Toimenkuva rakentuu digitalisointistrategian koordinoinnista ja muiden ministeriöiden toiminnan ohjauksesta.
 - Digitalisaatiosta vastuussa olevat tahot voivat pääasiassa esittää muutoksia lakeihin oman sektorinsa sisällä (pl. Saksa)
- Missään tarkastelumaassa digitalisaatioon liittyviä kokonaisuuksia ei ole vastuutettu kokonaisuudessaan yhden ministeriön alle
- Kaikissa tarkastelumaissa on käynnistetty digitalisaatiota kiihdyttäviä yksiköitä
 - Osassa maista vastuuta digitalisaation koordinoimisesta on jaettu suurestikin kyseisille yksiköille (esim. Viro ja Iso-Britannia). Näissä maissa esim. digitalisaatiostrategian implementointi on vastuutettu näiden yksiköiden vastuulle
- Maat, joissa vastuuta digitalisaatiosta ei ole keskitetty yhden ministerin koordinoitavaksi, suhtautuvat myönteisesti Digitalisaatioministeri salkun luomiselle tulevaisuudessa

Yhteenveto verrokkimaista

Maa	Digitalisaatio ministeri	Onko digitalisaation edistäminen kokonaisuudessaan jonkun ministerin vastuulla?	Onko maassa digitalisaatioon liittyvät kokonaisuudet vastuutettu tietyn ministeriön/viraston alle?	Onko maassa käynnistetty digitalisaatiota kiihdyttäviä yksiköitä/julkisia operatiivisia toimijoita?	Onko maassa voimassa oleva digistrategia?	Onko Digitalisaatio ministerillä budjetti, josta hän on vastuussa?	Voiko Digitalisaatio ministeri esittää muutoksia lakeihin?	Ovatko julkisen sektorin päätökset digitaalisessa muodossa?	Onko maassa käytössä yhden ikkunan periaate?
Alankomaat	Ei ole	Ei ole	Osittain	Kyllä	Kyllä	Ei ole	Kyllä	Osittain	Ei ole
Belgia	Kyllä	Kyllä	Osittain	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Ei ole
Iso-Britannia	Osittain	Osittain	Osittain	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Norja	Kyllä	Kyllä	Osittain	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Osittain	Ei ole
Ruotsi	Kyllä	Kyllä	Osittain	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Osittain	Ei ole
Saksa	Ei ole	Ei ole	Osittain	Kyllä	Kyllä	Ei ole	Ei ole	Kyllä	Ei ole
Suomi	Ei ole	Ei ole	Ei ole	Kyllä	Osittain	Ei ole	Ei ole	Kyllä	Ei ole
Tanska	Ei ole	Ei ole	Ei ole	Kyllä	Kyllä	Ei ole	Kyllä	Kyllä	Kyllä
Viro	Osittain	Osittain	Osittain	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä	Kyllä

Haasteet digitalisaation koordinoinnissa

- Suurimmat haasteet, joita eri maiden Digitalisaatioministerit ja digitalisaatiosta vastuussa olevat tahot ovat työssään kohdanneet :
 1. Rajoitettu vaikutusvalta
 2. Säädösten noudattamisen valvominen
 3. Eri tahojen toiminnan valvominen
 4. Rahoituksen taso
 5. Dialogin ylläpitäminen ministeriöiden ja ministerien välillä
 6. Muiden ministeriöiden ja eri tahojen saaminen mukaan yhteistyöhön
 7. Tehokas toimintojen ja vastuun koordinointi hallituksen sisällä
 8. Eri sektoreiden asioista ja valmistelusta ajan tasalla pysyminen
 9. Tuotettujen digitaalisten palveluiden laadunvalvonta

Suosituksset

- Verrokkimaista toimivimpia digitalisaation vastuutuskokonaisuuksia nähdään Ruotsissa ja Norjassa
 - Molemmissa maissa on Digitalisaatioministeri, jolla on päävastuu digitalisaation eteenpäin viemisestä ja digitalisaatiostrategian koordinoimisesta
 - Vaikka Digitalisaatioministereillä ei ole suoraa valtaa muiden ministeriöiden toimintoihin, ovat he kuitenkin vastuussa säännösten ja ohjeistuksien laatimiseen digitalisaatioon liittyen. Näin ollen heillä on viimeinen sana siitä, miten digitalisaatiota vietään eteenpäin.
- Myös Alankomaissa on toimiva systeemi, vaikkakin siellä jouduttiin "tyytymään" digitalisaation vastuun kolmijakoon ministeriöiden välillä ja koordinoituvastuun antamiseen valtiosihteerille, kun hallitus pyörsi puheensa kampanjoinnin aikana luvatussa Digitalisaatioministeristä
 - Sama on tapahtunut Saksassa
- Suosituksena onkin vastuuttaa digitalisaation koordinoiminen kokonaisuutena yhdelle ministerille
 - Vähintään digitalisaatioon liittyvä koordinaatio tulisi antaa valtiosihteerille
- Toimiva ratkaisu voisi myös olla digistrategian vastuuttaminen erilliselle yksikölle (esimerkkinä Viron yksikkö)

Lähteet:

- Euroopan Komission DESI raportti 2018 (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/desi>)
- Euroopan Komission eGovernment Benchmark raportti 2017 (<https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/new-study-egovernment-services-europe-improving-cross-border-availability-services>)
- OECD:n "Going Digital in Sweden" arvio 2018 (<http://www.oecd.org/sweden/oecd-reviews-of-digital-transformation-going-digital-in-sweden-9789264302259-en.htm>)
- OECD:n "Digital Government Review of Norway" raportti 2017 (<http://www.oecd.org/gov/digital-government-review-of-norway-9789264279742-en.htm>)
- Verrokkimaiden digitaalistrategiat
 - Alankomaat: englanninkielinen versio esityksen liitteenä, julkaistaan verkossa alkusyksystä 2018
 - Belgia: <http://digitalbelgium.be/en/5-priorities/digital-infrastructure/>
 - Iso-Britannia: <https://www.gov.uk/government/publications/uk-digital-strategy/uk-digital-strategy> , <https://www.gov.uk/government/publications/government-transformation-strategy-2017-to-2020>
 - Norja: <https://www.regjeringen.no/en/dokumenter/digital-agenda-for-norway-in-brief/id2499897/>
 - Ranska: <https://www.diplomatie.gouv.fr/en/french-foreign-policy/digital-diplomacy/france-s-international-digital-strategy/>
 - Ruotsi: <https://www.government.se/information-material/2017/06/fact-sheet-for-sustainable-digital-transformation-in-sweden--a-digital-strategy/>
 - Saksa: <https://www.de.digital/DIGITAL/Redaktion/EN/Publikation/digital-strategy-2025.pdf?blob=publicationFile&v=9>
 - Tanska: <https://en.digst.dk/policy-and-strategy/digital-strategy/> , <https://investindk.com/en/insights/the-danish-government-presents-digital-growth-strategy>
 - Viro: <https://e-estonia.com/solutions/e-governance/>

Lisätietoja antaa:
Juha Vekkilä
+358 50 352 5335
juha.vekkila@aularesearch.fi

Aula
Research

Kiitos!

